

CANADA VANDAAG

Het Canadese bankwezen:

Geldzaken goed geregeld

De Grote Vijf

Van oudsher is het in Canada uiterst moeilijk geweest om een officiële bank te stichten. Elke nieuwe instelling vereist ook vandaag de dag nog de officiële goedkeuring van de overheid. Tot voor kort bestonden er nog maar elf officiële banken. Daarvan bepalen de vijf grootste – de Royal Bank of Canada, de Canadian Imperial Bank of Commerce, de Bank of Montreal, de Bank of Nova Scotia en de Toronto Dominion Bank – voor een groot deel het financiële reilen en zeilen van Canada.

De grote vijf vertegenwoordigen een

Zo zag het eruit in 1940, een vestiging van de Royal Bank of Canada in Dorchester.

 Iedereen gebruikt geld. De meeste mensen maken bovendien gebruik van de diensten van banken. Geld vormt de basis voor handel, industrie, renten en voor sommigen voor het kwaad, maar dat laatste blijft in deze Canada Vandaag buiten beschouwing. Wat wel aan de orde komt is de stroomlijning van het Canadese geldverkeer, waarin het bankwezen uiteraard de hoofdrol speelt.

In Canada heeft de federale regering de volledige zeggenschap over het nationale bankwezen. Banken hebben een vergunning van die overheid nodig om op alle gebieden die des banks zijn te mogen opereren. Overigens hebben de provinciale overheden de bevoegdheid om andere instellingen vergunning te verlenen om een bijna overeenkomstig dienstenpakket aan te bieden. In Canada wordt over deze instellingen dan ook als 'bijna-banken' gesproken.

In dit nummer:

- Het Canadese bankwezen: Geldzaken goed geregeld
- De Nationale Bank van Canada: De glazen geldstad
- Canadese overheid: meer profijt van eigen bronnen
- Veefokkers in Canada: verbeteringen dankzij nieuwste technologieën
- Van speelkaart tot Canadese dollar
- Drie gedenkplaten op Keukenhof onthuld
- Politie zet zich in voor multiple sclerose patiënten
- Actualiteiten

Ook het nu zo imposante bankwezen is primitief begonnen, getuige deze vestiging in Ontario, gefotografeerd in 1909.

Banken en Bonden

In de ruim zevenduizend bankfilialen die over heel Canada zijn verspreid, werken ruim 157 duizend mensen, grotendeels vrouwen. Al sinds jaar en dag proberen de vakverenigingen in Canada het bankpersoneel te organiseren, maar met weinig succes. Er is op het bankpersoneel nauwelijks greep te krijgen.

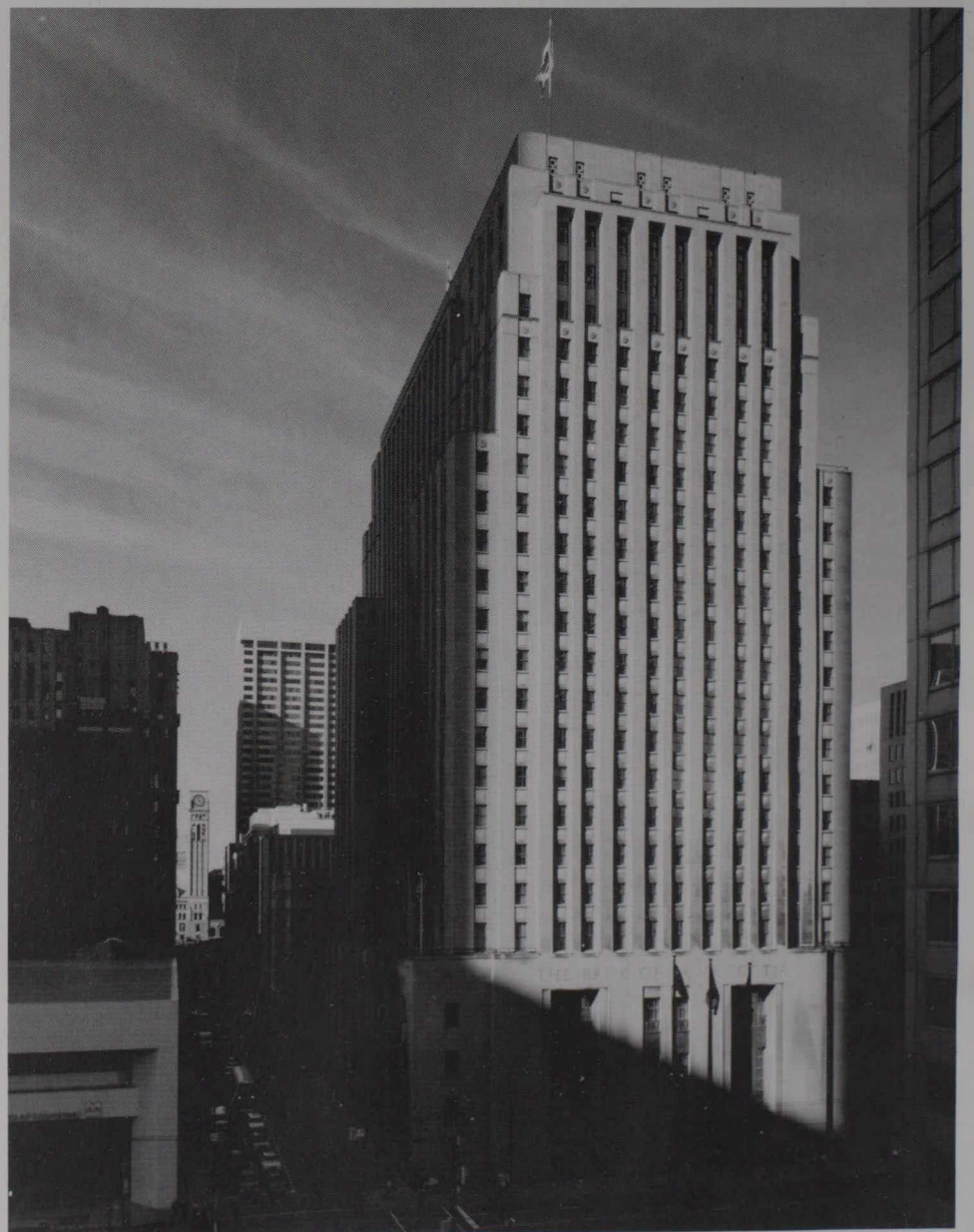
De moderne huisvesting van de Bank of Nova Scotia, aan King Street in Toronto.

kapitaal dat schommelt tussen de 44 en 89 miljard dollar. Het kantorennet beslaat alle delen van Canada en bovendien zijn de vijf goed vertegenwoordigd in het buitenland. Hoewel het hoofdkwartier van twee van deze banken in Montreal is gevestigd, zijn de belangrijkste kantoren van alle vijf de banken gevestigd in het Centrum van Toronto. Er wordt gebankierd vanuit hoge, monumentale gebouwen die rond King Street open staan gepakt.

Herziene wetgeving

Waren er tot voor kort nog maar elf officiële banken, thans zijn dat er bijna zeventig. Dat is een gevolg van een drastische herziening van de wet op het bankwezen, die, na langdurig oponthoud, in 1980 een feit werd. Aan deze herziening was behoefte uit het oogpunt van een gezondere concurrentie. De vestigingsregels zijn versoepeld en in korte tijd heeft dat een aanzienlijke toename in officiële bankinstellingen tot gevolg gehad.

De nieuwe banken komen grotendeels voort uit de eerder genoemde 'bijna-banken'. Daarnaast is het aantal vestigingen van buitenlandse filialen toegenomen. Overigens wil de Canadese overheid de vestiging van buitenlandse banken wel in de hand houden. Volgens de nieuwe wet mag het aantal buitenlandse filialen niet meer bedragen dan acht procent van het totale aantal bankvestigingen. Hiermee hoopt de Canadese regering de groei van buitenlandse banken synchroon te laten lopen met de groei van het volledige bankarsenaal in Canada.

Het financiële mekka, Royal Bank Plaza, Toronto, Ontario.

Vroeger niet, doordat bij wet was bepaald dat een afzonderlijk filiaal niet als gesprekspartner in het sociale overleg kon functioneren en het ondoenlijk voor de bonden was om bij alle vestigingen voldoende leden te werven. Thans niet, hoewel die wet al lang is herzien,

De automatisering neemt in het Canadese bankwezen hand over hand toe.

doordat er nauwelijks meer groei zit in de hoeveelheid lager geschoold personeel. De automatisering heeft immers ook in het Canadese bankwezen zijn intrede gedaan.

Automatisering

De Bank of Montreal was in Canada de eerste bank die een volautomatisch systeem introduceerde, dat in bijna alle geldtransacties voorziet. Het systeem neemt heel wat taken van het baliepersoneel over.

Voordeel van zo'n systeem is, dat het 24 uur per etmaal beschikbaar is. Elke rekeninghouder heeft er op elk uur van de dag toegang toe. Door simpelweg een kaart in te vullen en in de automaat te stoppen wordt de opdracht – betalen, innen of overschrijven – verstrekt. De computer doet de rest.

De automatisering neemt hand over hand toe. Alle grote banken zijn inmiddels tot het inschakelen van dergelijke geavanceerde systemen overgegaan. Veel routinewerk zal daardoor door de computer worden overgenomen, met als voordeel dat de afzonderlijke filialen veel meer transacties zullen kunnen verwerken. Overigens blijft er wel degelijk werk over voor het baliepersoneel, al was het alleen al omdat de computer nu eenmaal geen vragen van cliënten direct en vriendelijk kan beantwoorden.

In- en export

Zoals voor de meeste landen is ook voor Canada de internationale handel van wezenlijk belang. Enerzijds is Canada actief als investeerder in het buitenland, anderzijds trekt Canada zelf ook heel wat buitenlands kapitaal aan. Ook hierin spelen de officiële banken weer een belangrijke rol – zij immers

Een volautomatisch uitbetaalsysteem, 'De Groene machine', van de Toronto Dominion Bank.

beschikken over het meest uitgebreide instrumentarium en over de meeste kennis. De banken zijn erop ingesteld om in- en exporterende bedrijven daadwerkelijk te ondersteunen. Daartoe zijn speciale internationale netwerken opgezet, die uiterst efficiënt functioneren. Buiten de eigen landsgrenzen beschikt het Canadese bankwezen over ruim driehonderd filialen en daarnaast nog eens over ruim vijfduizend agentschappen. Canadese geldzaken zijn, kortom, zowel in als buiten Canada, goed geregeld.

Toch blijft er werk voor baliepersoneel; de computer kan nu eenmaal geen vragen beantwoorden.

De Nationale Bank van Canada:

De glazen geldstad

Zoals wij onze Nederlandse Bank hebben, heeft Canada uiteraard ook zijn nationale Bankinstelling, de 'Bank of Canada', opgericht in 1935. Aan deze bank de taak om het kredietwezen en de geldomloop zodanig te re-

guleren dat de Canadese economie er wel bij vaart.

De architectuur van de Bank of Canada is een bijzonder staaltje. Twee glazen torens omhullen de oude gebouwen.

De Canadese Bank bepaalt de hoeveelheid geld die in omloop is op basis van het monetair beleid.

Elke officiële bank is verplicht om kasreserves bij de centrale bank onder te brengen. Als het nodig is om de bankreserves te verlagen, en daarmee dus het geld dat in omloop is te verminderen, geeft de Canadese Bank staatsobligaties uit. Die worden weer ingenomen zodra de reserves weer moeten worden aangevuld.

Hoewel de Canadese Bank binnen een grote mate van vrijheid opereert, heeft de overheid de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor het monetair beleid. De Wet op het Bankwezen voorziet in regelmatig overleg tussen de president van de bank en de minister van financiën. In gevallen van meningsverschil heeft de overheid het laatste woord. Van dit vetorecht is trouwens nog nooit gebruik gemaakt.

De huidige president van de Canadese Bank is de heer Gerald Bouey. Hij is daartoe in 1973 benoemd. In het jaarverslag over 1982 omschrijft hij kort en krachtig de belangrijkste doelstelling van de bank. Bouey: "Al jarenlang is het doel van onze bank om een voortdurende neerwaartse druk uit te oefenen op het inflatiecijfer. Maar dat is slechts een tijdelijk doel. Het uiteindelijke doel is het effectief stimuleren van de economische perspectieven."

Temidden van de regeringsgebouwen in Ottawa prijkt de glazen geldstad, ofwel de Bank of Canada.

De president van Canada's Nationale Bank: de heer Gerald Bouey.

De huisvesting van de Canadese Bank behoort tot de staaltjes van toparchitectuur in Canada. Toen de bank in 1975 moest worden uitgebreid, werd architect Arthur Erickson in de arm genomen. Hij ontwierp twee unieke glazen torens die de oorspronkelijke gebouwen omhullen. Overdag reflecteren de torens de regeringsgebouwen die er omheen liggen. In de avond kan de nieuwsgierige voorbijganger naar binnen blikken en zich een indruk vormen van het financiële bolwerk van Canada.

Canadese overheid:

Meer profijt van eigen bronnen

In Canada worden 40 procent van de mijn-industrie, 65 procent van de olie- en gasindustrie en 48 procent van alle verwerkende industrieën bepaald door buitenlandse invloeden. Niet minder dan negentien van de vijftig grootste ondernemingen in Canada bevinden zich in buitenlandse handen. Dat alles bij elkaar heeft tot gevolg dat ruim een derde van de niet-financiële sector van de nationale economie door het buitenland wordt gestuurd. De meeste belangen zijn in handen van de Verenigde Staten.

Bankiers en industriëlen in Canada geloven dat de echte periode van groei nog moet aanbreken. De koek wordt groter en groter, zeker op energiegebied, en Amerikaanse bedrijven en investeerders zullen ervan mee profiteren. Toch zijn er problemen. Misschien realiseren de Amerikanen zich niet dat negentien van de vijftig grootste ondernemingen in Canada in buitenlandse handen zijn; de Canadezen realiseren zich dat maar al te goed.

Tachtig procent

Het Amerikaanse bedrijfsleven domineert de productie, de verwerking en de marktontwikkeling van Canada's olie en aardgas. Bovendien heeft Amerika overgrote belangen in de chemische industrie, de auto-industrie en in de elektronica. Het meest imposante van de rechtstreekse investeringen van de VS in Canada is de enorme omvang ervan; 38 miljard dollar, ofwel tachtig procent van alle buitenlandse investeringen.

Jonge naties met natuurlijke bronnen trekken nu eenmaal investeerders aan. Amerika zelf heeft dat in de negentiende eeuw aan den lijve ondervonden. Toen immers waren het de Britse investeerders die de dienst uitmaakten. De kleinste beslissing in Londen kon op Wall Street aanleiding zijn tot paniek of in Illinois een sociale crisis veroorzaken.

Dat vond Amerika niet leuk. Vandaag de dag bevinden zich nog maar twee van de vijftig grootste ondernemingen in de VS zich in buitenlandse handen.

Overigens is Canada best bereid van de koek te laten meesnoepen. Maar het zint Canada niet dat drievierde deel van het profijt van zulke belangrijke producten als olie en aardgas naar het buitenland verdwijnt. Canada denkt meer aan een eerlijke verdeling: fifty-fifty.

Zelfstandig

Om tot die eerlijker verdeling te komen – en daarmee de zelfstandigheid van de Canadese economie te waarborgen – heeft de Canadese overheid in de zeventiger jaren twee instrumenten in het leven geroepen: Petro Canada Ltd. en

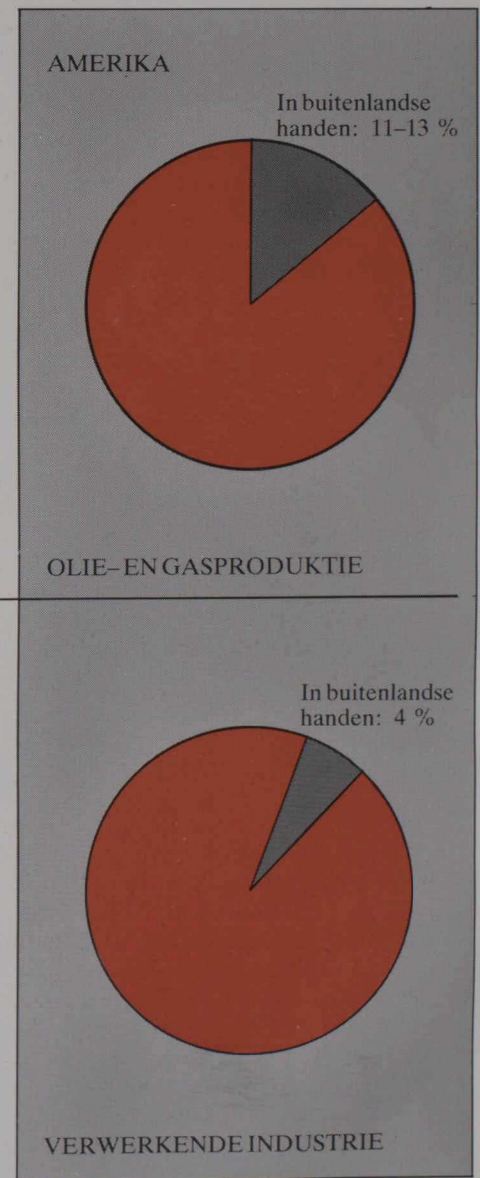
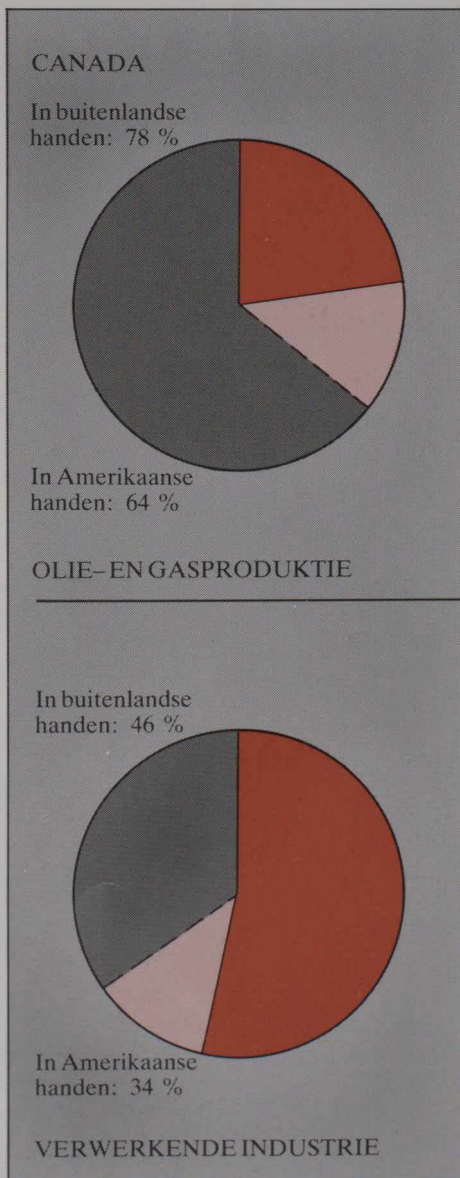
de Foreign Investment Review Agency. Hoofdtak van Petro Canada is ervoor te zorgen dat de Canadezen zelf optimaal profijt hebben van hun eigen energiebronnen.

Petro Canada werd daartoe in 1975 opgericht, wat in het begin op de nodige weerstand van de industrie stuitte, maar die oppositie is langzaam afgenomen.

Het initiatief tot het in leven roepen van het tweede instrument, de Foreign Investment Review Agency (FIRA) ontstond in 1971, maar de officiële goedkeuring door het parlement kwam pas af in 1973. De FIRA beoordeelt mogelijke buitenlandse investeringen op basis van twee maatstaven: ze mogen bestaande commerciële bedrijvigheid in Canada niet in de wielen rijden; ze moeten nieuwe bedrijvigheid stimuleren.

Energiebeleid

Het is dus duidelijk dat het investeringsbeleid in Canada nauw met het energiebeleid is verweven. Het ener-

giebeleid kreeg in oktober 1980 officieel gestalte en gaat uit van drie punten: Canada wil een volledige onafhankelijkheid in de eigen energievoorziening realiseren; de Canadese bevolking zelf moet zoveel mogelijk de vruchten plukken van de groei van de energie-industrie; er moet sprake zijn van een eerlijke verdeling van de inkomsten uit de natuurlijke energiebronnen. De Canadese overheid streeft ernaar om omstreeks 1990 de helft van de olie- en gasproductie in Canadese handen te hebben.

Het energiebeleid voorziet daartoe in allerlei gunstige maatregelen die de deelname van het Canadese bedrijfsleven in de exploitatie van de energiebronnen moeten stimuleren. De wetgeving bepaalt onder meer het volgende:

- Bezitters van off-shore bronnen of bronnen in het noorden moeten actieve exploitatieprogramma's opzetten;
- De revenuën van dergelijke programma's moeten voor minstens de helft ten goede komen aan Canadese investeerders en aan de Canadese overheid;
- Als onderdeel van deze verdeling moet Petro Canada (of één van de andere hiertoe speciaal in het leven geroepen staatsbedrijven) een aandeel van 25 procent in de olieproducerende bronnen krijgen;
- Subsidies en belastingfaciliteiten zullen het Canadese bedrijfsleven extra op weg helpen.

De regels van het spel

Elke buitenlandse onderneming met plannen om een bestaand Canadees bedrijf over te nemen of een nieuw bedrijf in Canada op te zetten, moet daartoe een aanvraag indienen bij de eerder genoemde FIRA. Deze gaat na of de voorgestelde investering duidelijke voordelen voor Canada zelf met zich meebrengt. Het onderzoek hiernaar is gebaseerd op praktijkgerichte criteria die zijn vastgelegd in de Wet op de Buitenlandse Investerings.

De FIRA begeleidt aanvragers die in eerste instantie niet aan de criteria voldoen, maar bereid zijn hierin veranderingen aan te brengen. Na overleg met provinciale autoriteiten en verschillende federale departementen, wordt aan de Minister van Industrie, Handel en Commerciële Zaken advies uitgebracht, die de aanvraag op zijn beurt weer aan het kabinet voorlegt, dat de uiteindelijke beslissing neemt. Ruim negentig procent van de aanvragen die door de FIRA zijn behandeld en begeleid, is, sinds de introductie van deze procedure in 1974, goedgekeurd.

Niet onvriendelijk

Daaruit blijkt dat Canada, ondanks het opstellen van broodnodige regels, beslist niet investeringsonvriendelijk is. Buitenlandse investeerders blijven welkom, zij het dat zij zich aan een aantal wensen van Canadese zijde moeten aanpassen. Dat zij inderdaad welkom zijn blijkt ook nog eens uit het voortdurende streven van de Canadese overheid naar mogelijkheden om de goedkeuringsprocedures zo kort mogelijk te houden.

In 1982 zijn daartoe onder meer speciale verkorte procedures ontworpen voor aanvragen voor directe investeringen waarmee niet meer dan vijf miljoen dollar is gemoeid en waarbij niet meer dan tweehonderd werknemers zijn betrokken. Tot voor kort lag die grens nog bij twee miljoen

dollar en honderd werknemers. Bovendien komen indirecte investeringen (overnames van Canadese bedrijven) voor de verkorte procedure in aanmerking als er minder dan vijftien miljoen dollar en zeshonderd werknemers mee zijn gemoeid. Met de verkorte procedure kan een aanvraag gemiddeld in drie à vier weken worden afgehandeld.

Zeer onlangs nog kondigde de heer E.C. Lumley, de verantwoordelijke minister voor de toepassing van de Wet op Buitenlandse Investerings, een aantal nieuwe maatregelen aan die inmiddels van kracht zijn. De maatregelen, allemaal van administratieve aard, zullen het hele proces nog eens aanzienlijk stroomlijnen en voor de buitenlandse investeerders dus versnellen.

Veefokkers in Canada:

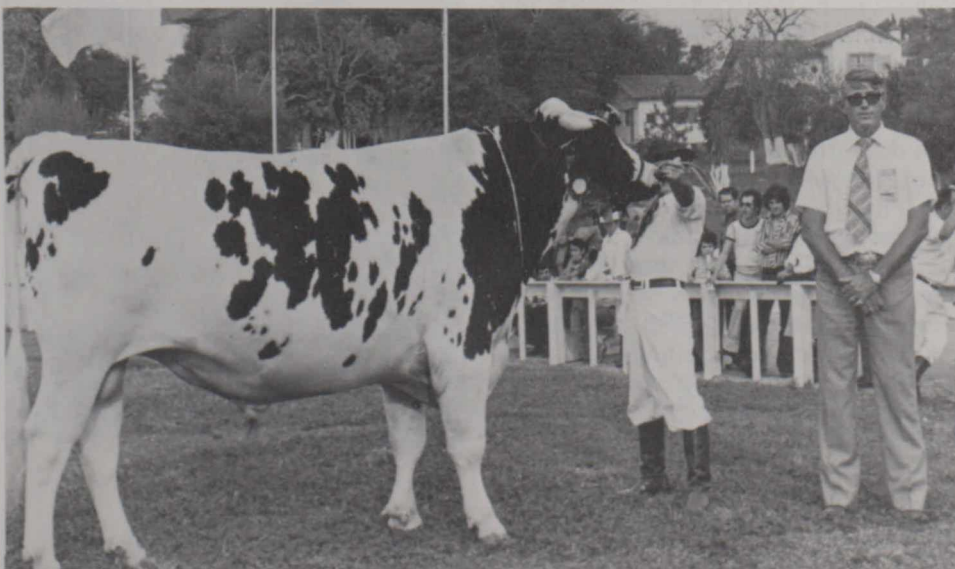
Verbeteringen dankzij nieuwste technologieën

Canada is niet alleen één van de grootste producenten van slachtvee, maar speelt bovendien een voorlopersrol waar het gaat om de nieuwste voortplantingstechnieken in de veeteelt – het eerst invriezen en later weer inplanten van runderembryo's is één van de nieuwste technologieën.

Dergelijke embryo's worden gekweekt bij donorkoeien die op uitstekende genetische eigenschappen zijn geselecteerd.

Een echte prijswinnaar: deze in Canada gefokte Holstein-Friese stier.

teerd. Ze zijn met een vruchtbaarheids-serum behandeld, waardoor de dieren per ovulatie in plaats van één zo'n tien tot vijftien eicellen produceren. Door middel van kunstmatige inseminatie worden de eicellen bevrucht door zaadcellen, afkomstig van stieren die eveneens op hun genetische eigenschappen zijn geselecteerd. Zodra de bevruchting heeft plaatsgehad worden de minuscule embryo's weggehaald – waar overigens géén operatie aan te pas komt – en bij 'pleegmoederkoeien' ingeplant, die de vrucht de daarop volgende negen maanden bij zich dragen.

Kwaliteitsverbetering

De kalveren die uiteindelijk worden geboren beschikken over alle erfelijke eigenschappen van de oorspronkelijke 'ouders'. De pleegmoeders dragen er alleen de verzorging aan bij. Door deze methode zijn veefokkers in staat de kwaliteit van het slacht- en melkvee uiterst effectief te verbeteren. Ga maar na: in een veestapel van veertig tot vijftig koeien, behoren er hooguit drie of vier tot de beste categorie. Gewoonlijk levert een volwassen koe slechts één kalf per jaar, waarvan de helft bovendien van het mannelijk geslacht is. De veestapel gaat er per jaar dus met slechts twee kalveren in de topcategorie op vooruit.

Door het inplanten van embryo's kan de veefokker dit aantal aanzienlijk verhogen, zelfs als niet alle inplantingen in een gezonde zwangerschap resulteren. Het aantal malen dat een donorkoe gezonde embryo's kan leveren hangt helemaal van het dier af. Slachtrunderen kunnen de ingreep vijf tot zes keer per jaar ondergaan, met tussenpozen van zestig dagen, en met een gemiddelde produktie van vijf tot zes embryo's per ingreep. Een goede melkkoe levert zo'n twintig embryo's per jaar, verdeeld over twee ingrepen met een tussenperiode van zestig dagen, waarna het dier op de natuurlijke manier een kalf draagt en ter wereld brengt.

Kampioenen

Op die gemiddelden zijn zoals altijd uitzonderingen. Een Holstein-donor van Via Pax Corporation Limited in Woodbridge, Ontario, heeft honderdveertig embryo's voortgebracht in vier jaar tijd, wat als wereldrecord is geboekstaafd. Normaal gesproken hadden die vier jaren slechts vier kalveren opgeleverd, nu, dankzij de nieuwe methode, zo'n zestig à zeventig stuks.

Het onderzoek naar mogelijkheden van kunstmatige inseminatie is trouwens al omstreeks 1940 begonnen, maar de eerste voorzieningen op commerciële basis zijn nog maar tien jaar geleden opgezet. Eén van de koplopers was Alberta Livestock Transplant Li-

Van oudsher is Canada één van de grootste producenten van slacht- en melkvee.

mited uit Calgary in Alberta, opgericht in 1971.

In 1980 slaagde deze onderneming erin ruim zeventienduizend transplantaties uit te voeren, waaraan investeringen in onderzoek en verbeteringen van technieken van 3,5 miljoen dollar waren voorafgegaan.

Al die investeringen en moeite hebben wel duidelijk vruchten afgeworpen. Het is bij Alberta gebruikelijk dat één ovulatie twintig kalveren oplevert, terwijl er gemiddeld wordt uitgegaan van drie tot vier, en tien al zeer ongebruikelijk is.

Het record werd trouwens gevestigd door een donorkoe in New Zealand: 26 succesvolle geboortes uit veertig embryo's die het resultaat waren van één ingreep.

Invriezen

Alberta Livestock heeft bovendien een methode ontwikkeld om eitjes buiten de donorkoe te laten bevruchten. De eicellen worden dan éérst overgebracht in de pleegmoederkoe. Met de vervolmaking van deze methode ontstaat de mogelijkheid om naast de spermabanken, die al een ruim aantal jaren in gebruik zijn, ook banken voor eicellen op te richten.

Zowel Via Pax als Alberta Livestock hebben al heel wat pionierswerk verricht op het gebied van ingevroren embryo's. Livestock is drie jaar geleden begonnen met de export van dergelijke embryo's naar Costa Rica. Via Pax ging in 1978 al van start met deze nieuwe exportmogelijkheid, waarbij Italië en Hongarije de belangrijkste afnemers waren. De verwachting is dat deze export nog aanzienlijk zal toenemen.

De praktijk wijst uit dat ingevroren embryo's uiteindelijk even goede kalveren opleveren als 'verse' embryo's. De voordelen zijn legio. Zo komen de beste zwangerschappen tot stand uit embryo's die in de lente-, zomer- en herfstmaanden worden ingeplant. De vries-techniek maakt het mogelijk om ook tijdens de wintermaanden gewoon door te produceren; de embryo's kunnen immers worden bewaard voor een gunstiger seizoen.

Bovendien kunnen de embryo's worden verzameld in tijden van lage marktprijzen, net zo lang tot de markt weer aantrekt. Dat komt niet alleen de fokkers ten goede, maar uiteindelijk ook de consument. Dat ingevroren embryo's tenslotte ook aanzienlijk eenvoudiger te transporteren zijn dan levend vee, behoeft nauwelijks uitleg.

Met de nieuwste technologieën wordt de kwaliteit van de veestapel voortdurend verbeterd.

Van speelkaart tot Canadese dollar

Geld, in de vorm zoals we het nu kennen, ging in de geschiedenis van Canada in 1645 een rol spelen.

Althans, volgens de Canadese geschiedkundige Adam Shortt. Daarvoor was er weinig aanleiding geweest om officiële betaalmiddelen te creëren. De Indianen ruilden huiden tegen andere produkten; de kolonisten werden onderhouden door hun diverse thuislanden.

De komst naar Canada van steeds meer Franse kolonisten deed uiteindelijk de behoefte aan efficiënte betaalmiddelen ontstaan. De Franse regering werd onder druk gezet om fondsen beschikbaar te stellen, waarmee de kolonisten een eigen monetair systeem konden opzetten. Dat kwam slecht van de grond, want Frankrijk had binnenslands al genoeg financiële problemen. Behalve van Franse munten werd dan ook al snel gebruik gemaakt van Portugese, Spaanse en Mexicaanse munten.

Speelkaarten

De schaarste aan officieel geld en de verwarring in het betalingsverkeer, hadden tot gevolg dat de meest vreemde geldsoorten werden gebruikt. Noemenswaardig is het beroemde speelkaart-geld, dat in 1685 voor het eerst door de Franse koloniale autoriteiten werd uitgegeven. De speelkaarten waren eigenlijk bedoeld om het tijdelijke gebrek aan beter te ondervangen, maar werden al snel overal geaccepteerd. Tot de val van Quebec in 1759 bepaalden de speelkaarten het geldverkeer.

De kolonisten in Nova Scotia kenden dezelfde problemen. Ook zij maakten

van de meest uiteenlopende geldsoorten gebruik. Van enige standaardisatie is pas sprake met de introductie van het Halifax Money systeem - hierin waren drie officiële geldsystemen vertegenwoordigd - dat al snel door zowel Bos-

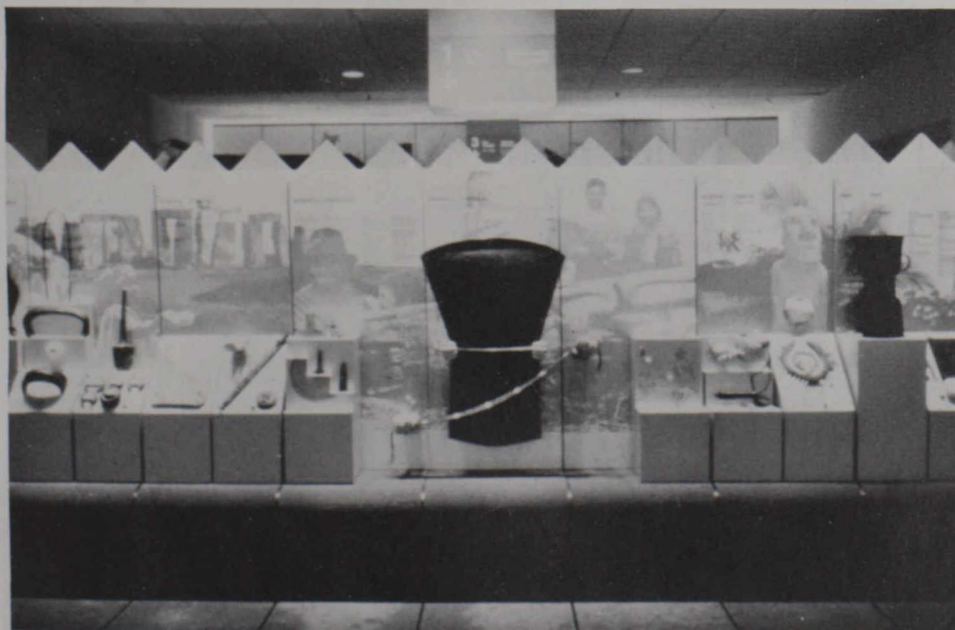
ton, New York als Montreal werd geaccepteerd en dienst deed tot 1860.

Modern geld

Het moderne geld doet pas in de negentiende eeuw zijn intrede. Na allerlei min of meer mislukte pogingen werd in Montreal een officiële bank gesticht die Spaanse dollars uitgaf. Maar de bevolking van Canada kreeg pas echt vertrouwen in het bankbiljet met de introductie van de zogenaamde 'legerbiljetten' tijdens de oorlog van 1812.

Toch zou het nog duren tot 1858 dat de basis werd gelegd voor de huidige Ca-

Zaaloverzicht van het 'Currency Museum' in Ottawa, Ontario.

nadese dollar, op initiatief van Francis Hincks, eerste minister van 1851 tot 1854 en een autoriteit in de financiële wereld van Canada.

Welke moeizame weg er van het prille begin tot aan de overzichtelijke situatie van nu is afgelegd, is goed te volgen in een schitterend geldmuseum, dat is gehuisvest in het hoofdkantoor van de Bank of Canada in Ottawa, Ontario.

Opname van een deel van de bijzondere collectie.

Drie gedenkplaten op Keukenhof onthuld

Ter ere van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana en van de jaarlijkse donatie van tulpen aan de Canadese hoofdstad Ottawa, werden in mei, tijdens een druk bezochte ceremonie op de Keukenhof, drie gedenkplaten onthuld. De officiële handeling werd verricht door de heer

Ian Dewar namens de stad Ottawa en de heer A.J. Berends namens de Keukenhof. Bij de plechtigheid was onder meer ambassadeur G.H. Blouin aanwezig.

De donatie van tulpen aan Ottawa begon in 1945 en heeft sindsdien jaarlijks plaatsgehad. Met dit initiatief geeft Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana uiting aan haar dankbaarheid voor de warme en vriendelijke ontvangst die Ottawa haar en haar gezin in de oorlogsjaren heeft geboden. Na de vlucht van de Koninklijke Familie naar Eng-

land in mei 1940, arriveerde Prinses Juliana met haar twee oudste dochters in juni 1940 in Ottawa, waar zij vijf jaren zouden doorbrengen.

Gastvrijheid

Als uiting van dank voor de genoten gastvrijheid tijdens die moeilijke jaren, zendt Prinses Juliana nu jaarlijks een

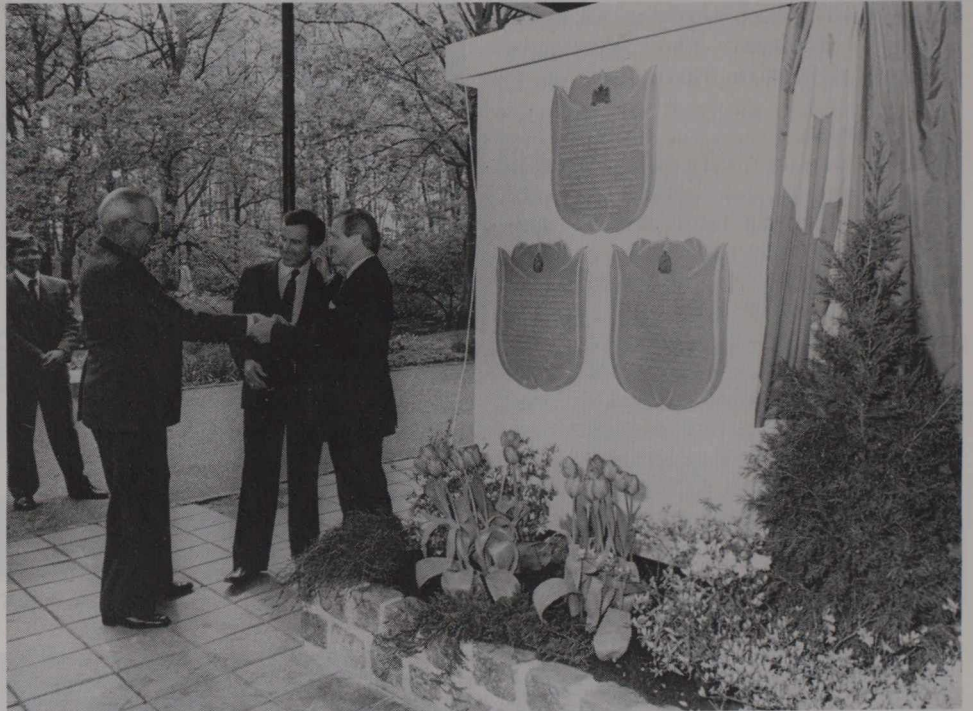
schip met tulpebollen naar Ottawa, aan welk gebaar de Nederlandse bloemenkwekers altijd enthousiast hebben meegewerkt. De bollen worden door de hele stad uitgeplant, zodat alle inwoners van Ottawa er jaarlijks van kunnen genieten. De traditie is zelfs uitgegroeid tot een jaarlijks tulpenfestival in Ottawa.

De drie nikkelen gedenkplaten zijn een gezamenlijke gift van de federale overheid van Canada en van de hoofdstedelijke overheid. Ze worden op de Keukenhof permanent tentoongesteld, waardoor de sterke vriendschap tussen het Canadese en het Nederlandse volk nog eens extra wordt benadrukt.

De drie gedenkplaten, permanent tentoongesteld op de Keukenhof.

Een stukje geschiedenis: Prinses Juliana, toen nog Koningin der Nederlanden en mevrouw Mitchenor, echtgenote van de Gouverneur-generaal van Canada, dopen een nieuwe tulpensoort, die de naam 'Beauty of Canada' krijgt. Dat gebeurde in 1971.

Ambassadeur van Canada, de heer G.H. Blouin, verricht de officiële onthullingshandeling.

Prins Bernhard reikt de prijs uit aan de winnaar van de politiedraverij in Hilversum.

Politie zet zich in voor multiple sclerose patiënten

Vertegenwoordigers van politiecorpsen uit zeven landen en een twintig leden tellende delegatie van de Multiple Sclerose Society uit Toronto waren in mei een week lang te gast van de Nederlandse politie. Dit in het kader van de Internationale Draverij in Hilversum, waarvan een geldinzameling voor de bestrijding van multiple sclerose (MS) een belangrijk onderdeel vormt.

Die aandacht voor multiple sclerose tijdens de draverij is in Canada ontstaan. Per traditie is de tweede week in mei aldaar de week van de politie. Die week valt samen met een nationale geldinzameling ten behoeve van multiple sclerose patiënten. Voor politie-inspecteur R. Pikard uit Barre, een stad die honderd kilometer ten noorden van Toronto ligt, vormde dat de aanleiding tot een uitstekend initiatief: het coördineren van de twee gebeurtenissen in de vorm van een draverij door leden van de Canadese politie ten bate van het MS-Fonds.

Duizend dollar per politieman

Zijn initiatief werd enthousiast ontvangen. Elke deelnemende politieman stortte duizend dollar in het fonds, geldbedragen die met behulp van sponsoring werden bijeengebracht. Des te bewonderenswaardiger, daar alle deelnemers amateurs waren – een voorwaarde

aan de deelname. Wel moesten de deelnemers vertrouwd zijn met het rijden op een sulky, om het risico op ongeluk-

ken uit te sluiten.

De eerste twee draverijen waren zo'n succes dat inspecteur Pikard in 1980 besloot om de race op internationaal niveau voort te zetten. Hij verzond uitnodigingen naar politiecorpsen in de Verenigde Staten, Engeland, Duitsland, Italië en Nederland. De Nederlandse uitnodiging kwam terecht bij het politiecorps van Hilversum, omdat daar immers een drafcentrum is gevestigd. Hilversum sluisde de uitnodiging door naar het corps in Laren (NH), omdat dat corps beschikte over een echte draverij enthousiast, hoofdagent Zwijnenburg. Hij nam deel aan de eerste 'International Police Race against MS' en won de race nog ook. Hij werd de eerste 'politie wereldkampioen'.

Maar de echte winnaar was het MS-Fonds, waaraan door de ruimere opzet van de draverij een aanzienlijk bedrag kon worden overgemaakt. Ook in 1982 nam hoofdagent Zwijnenburg deel aan de races die hij wederom op zijn naam bracht.

Herdenkingsdienst

Ook de politiedraverij in Hilversum dit jaar was een groot succes. De Nederlandse politie bood de gasten een gevarieerd programma aan. Het hoogtepunt daarvan werd gevormd door de herdenkingsdienst op de Canadese militaire begraafplaats in Bergen op Zoom. En uiteraard door de draverij zelf, waaraan twaalf Canadezen deelnamen. De race werd wederom door een Nederlander gewonnen. Prins Bernhard reikte de prijs uit.

Een hoogtepunt van de draverij was de herdenkingsdienst op de Canadese militaire begraafplaats in Bergen op Zoom, waarbij ambassadeur Blouin onder meer een krans legde.

CANADEZEN HERDACHT

Die ene dag in mei dat de zon geen verstek liet gaan, de vijfde, vond op de Canadese Militaire Begraafplaats te Groesbeek de officiële herdenking plaats van de Canadese militairen die in de Tweede Wereldoorlog zijn gesneuveld. De herdenkingsdienst kreeg een extra accent door de aanwezigheid van een klas Canadese en Nederlandse schoolkinderen die tijdens de plechtigheid aan weerszijden van het herdenkingskruis bossen bloemen plaatsen. Een handeling die door zijn eenvoud een symbolische betekenis kreeg. Er werden voorts kransen gelegd door de Canadese Ambassadeur de heer Georges H. Blouin en door diverse Canadese en Nederlandse militaire en burgerlijke autoriteiten.

VIJF NEDERLANDSE ACADEMICIZETTEN STUDIE VOORT IN CANADA

Vijf jonge academici vertrek-

*Colin Perkel
Margriet Kuijper
Anja Niewind
Bart Selman
Willemien Otten*

ken dit jaar naar diverse Canadese universiteiten om zich er, na hun doctoraalstudie in Nederland, een jaar lang te specialiseren in wetenschappelijke waartoe hen nergens elders ter wereld mogelijkheden worden geboden. De studierichtingen van de vijf lopen zeer uiteen.

Colin Perkel vertrok met zijn vrouw naar London, Ontario, waar hij aan de Universiteit van West-Ontario de graad van Master of Arts in de journalistiek hoopt te behalen. Hij behaalde zijn doctoraal in de Engelse taal- en letterkunde aan de universiteit van Groningen.

Margriet Kuijper gaat naar Queen's University in Kingston, Ontario. Haar studie in Canada zal in belangrijke mate bijdragen tot het afronden van haar scriptie voor het doctoraalexamen civielingenieur in Delft. De Queen's University biedt mogelijkheden tot onderzoek naar de technische ontwerpen van kunstmatige booreilanden die in het hoge noorden van Canada worden gebruikt voor de oliewinning uit de Beaufort Zee.

Anja Niewind behaalde haar doctoraal in de voedingsleer in Wageningen. Ze zet haar studie nu voort aan de Universiteit van Toronto waar zij onderzoek gaat verrichten naar voedselpatronen en veranderingen daarin bij volkeren uit verschillende landen. Dit is mogelijk een eerste stap naar een samenwerking tussen Wageningen en Toronto.

Bart Selman vertrekt eveneens naar Toronto. Deze ingenieur in de computerwetenschap, afgestudeerd in Delft, gaat zich verder bewakemen in 'artificial intelligence', een nieuw specialisme in een eveneens nog betrekkelijk nieuwe wetenschap, waarbij het erom gaat het menselijk denken te verwerken tot computertaal.

Willemien Otten tenslotte vertrekt naar het Centrum voor middeleeuwse studies, onderdeel van de Universiteit van Toronto. Ze wil zich er, na het behalen van haar doctoraal examen theologie aan de Universiteit van Amsterdam, verder verdiepen in het bestuderen van de geschiedenis, de theologie en de filosofie van de middeleeuwen.

BLOEMEN VOOR VREDE

De dag die aan de bevrijding vooraf ging, 4 mei, vormde voor de Stichting Vredes Politiek dit jaar aanleiding om de heer G.H. Blouin, ambassadeur van Canada, een boeket bloemen aan te bieden als dank voor het aandeel van het Canadese volk in de bevrijding van Nederland in 1945. In de stichting zijn zes Nederlandse organisaties vertegenwoordigd die ijveren voor vrede en vrijheid. De standpunten van de stichting, omschreven in een verklaring, werden eveneens aan de ambassadeur overhandigd.

PERSPRIJS VOOR HEN BOLLEN

De Silver Goose Award, de jaarlijkse persprijs van het Canadese ministerie voor toerisme, is dit jaar uitgereikt aan de journalist Hen Bollen uit Molenhoek. Met de prijs werd een serie artikelen van zijn hand over Canada bekroond, die hij schreef voor De Gelderlander en de Nieuwe Krant. De Silver Goose Award werd eerder uitgereikt aan de journalisten

L. Thuring van de Persunie en S.W. Overdijking van Het Parool.

TENTOONSTELLING EIGENTIJDSE WANDKLEDEN

Ambassadeur G.H. Blouin opende mei jongstleden in Apeldoorn een bijzondere tentoonstelling van eigentijdse Canadese wandkleden, georganiseerd door de afdeling cultuur van het ministerie van buitenlandse betrekkingen. De collectie, die al eerder in andere steden te zien was, bestond uit zestien werken die samen een goed beeld gaven van de moderne tapijtwefkunst. De nadruk lag daarbij op originaliteit en diversiteit in de vorm en in expressiemogelijkheden.

De zestien werken waren van de hand van Micheline Beauchemin, Denise Beaudin, Denise Bossé, Helen Frances Gregor, Kaija Sanelma Harris, Tamara Jaworska, David H. Kaye, Eva Kupczynski, Charlotte Lindgren, Andrée Marchand, Ursula Matrosov, Louise Panneton, Edmonde Poirier-McConnell, Mariette Rousseau-Vermette, Joanna Staniszki en Aiko Suzuki.

